VNITŘNÍ PŘEDPISY K ODZNAKU „KRIMINÁLKY“ 1971 – 2019 (část 3/3)

INTERNAL REGULATIONS FOR THE „CRIMINAL CORPS“ BADGE 1971 – 2019 (part 3/3)

MILAN BÍLEK

Police Presidium of the Czech republic

Klíčová slova:

služba kriminální policie a vyšetřování; odznak „kriminálky“

Abstrakt:

Článek poskytuje ucelené informace o vnitřních předpisech pro odznaky „kriminálky“ (určené k prokazování příslušnosti ke státnímu ozbrojenému bezpečnostnímu sboru) v časovém období od roku 1971 do současnosti.

ÚVOD

Závěrečná část trilogie dokončuje kompletní přehled vnitřních předpisů pro odznaky „kriminálky“, vydaných v letech 1971 až 2019, z nichž poslední interní akt řízení předmětnou oblast zájmu obligatorně reguluje dodnes (jde o pokyn policejního prezidenta č. 4/2019).

Pozornost je zaměřena na interní normativní instrukce k odznaku modelové řady 2002 a jeho více než důstojného nástupce v podobě aktuálně používaného odznaku modelové řady 2015.

Zavedení nového typu odznaku v roce 2002 přímo souviselo se zásadními strukturálními změnami v činnosti *Policie České republiky*, konkrétně se zánikem dosud zcela samostatných úřadů vyšetřování k 1. lednu 2002 (změnou trestního řádu došlo ke zrušení dosavadního institutu procesně nezávislého vyšetřovatele). Bývalá *„vyšetřovačka“* právně zanikla a její policisté byli organizačně zařazeni do nově vytvořené *služby kriminální policie a vyšetřování* (původní zkratka *SKPaV*, aktuálně používaná zkratka *SKPV*) zahrnující dosavadní *„kriminálku“* (tedy policisty provádějící zpravidla policejní činnosti operativního charakteru)

a současně i právně zaniklou *„vyšetřovačku“* (tedy policisty provádějící primárně procesní úkony podle trestního řádu, nejčastěji od fáze sdělení obvinění do konečného návrhu na podání obžaloby státním zástupcem).

Obrazová příloha, stejně jako v předcházejících dvou částech tematického článku, prezentuje vzorová vyobrazení definovaná příslušnými interními normativními instrukcemi nebo právními normativními akty a spolu s nimi reálnou podobu dotčených odznaků.

V) ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA Č. 111/2002

V. **ZPPP č. 111/2002** účinnost dnem 9. srpna 2002, poslední den účinnosti 27. března 2006	
Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 25. července 2002, č. 111, kterým se upravuje přidělování, evidence a odnímání odznaků služby kriminální policie. Publikován ve *Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*, částka 131.	
Číslo jednací	PPR-2976-1/KPV-2002
Poznámka: Původní číselnou řadu tvoří odznaky číslo 00001 až 13000. Vzor odznaku stanoven pouze právním normativním aktem.[12)] Poprvé v celých dějinách není na služebním odznaku „kriminálky“ užit motiv výsostného státního znaku, který nahradily tři horizontální pruhy ve státních barvách (bílá, červená a modrá v uvedeném pořadí). Interní normativní instrukce *Policejního prezidia České republiky* neobsahuje konkrétní údaj týkající se účinnosti předpisu. Podle ustálených legislativních pravidel proto nabyla účinnosti dnem 9. srpna 2002 (tedy patnáctým kalendářním dnem po vyhlášení, které bylo provedeno 25. července 2002).	

12) Jednalo se o *Vyhlášku Ministerstva vnitra ze dne 4. února 2002, č. 58 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 25/1998 Sb., o vnějším označení policie a prokazování příslušnosti k policii*. Publikována ve *Sbírce zákonů*, částka 26.
Verbální popis odznaku zní:
„[...] odznak služby kriminální policie, který tvoří kovový ovál modré barvy, s orámováním ve stříbrné barvě. V horní části odznaku je plastický symbol policie, pod ním jsou tři vodorovné pruhy v národních barvách a nápis stříbrné barvy „SLUŽBA KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ“. V dolní části odznaku je ryté pětimístné číslo; [...].“
Vzhled tohoto odznaku viz obrazovou přílohu.

 ISSN 1211-8834

Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 22. června 2004, č. 81, kterým se mění závazný pokyn policejního prezidenta č. 111/2002, kterým se upravuje přidělování, evidence a odnímání odznaků služby kriminální policie. Publikován ve *Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*, částka 90.	
Číslo jednací	PPR-2632/KPV-2004
Poznámka: Původní číselná řada (00001 až 13000) rozšířena o odznaky číslo 13001 až 13700. V přehledu čísel odznaků jsou nesprávnosti způsobené chybnou úřední dokumentací provedeného dílčího přerozdělení kriminalistických odznaků mezi jednotlivými útvary a organizačními články *Policie České republiky* (problém se týká čísel 12401 až 13000).	

Obr. 16 – odznak podle novelizační vyhlášky č. 58/2002 Sb.
(zdroj: ARAUT)

V neformálním policejním slangu byl tento odznak často označován termínem *„vajíčko“* (podle oválného tvaru) nebo výrazem *„kraslice“* (podle oválného tvaru kombinovaného na způsob jednoduchého zdobení velikonočních vajíček se třemi barevnými pruhy ve státních barvách). Oba výrazy měly latentní pejorativní nádech a naprostá většina policistů „kriminálky“ vizuální podobu nového odznaku hodnotila velmi negativně.

Obr. 17 – reálná podoba lícové (avers) strany odznaku (zvětšeno)
(zdroj: ARAUT)

Odznak s evidenčním číslem 00001 byl přidělen *úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky*.

Obr. 18 – kovové identifikační číslo (zmenšeno)
(zdroj: ARAUT)

Poprvé od doby rakousko-uherského mocnářství nebyl na kriminalistickém odznaku vyobrazen státní znak (dokonce ani v dobách *Protektorátu Čechy a Morava* během druhé světové války německá okupační moc nezpochybnila zásadu užití státního znaku na identifikačním odznaku „kriminálky“). Z neznámého důvodu úlohu dominantního atributu na novém odznaku převzal vizuální prvek formálně označovaný termínem *symbol Policie České republiky*, který je v tomtéž plastickém provedení (pouze rozměrově větší) součástí kovového

 ISSN 1211-8834

identifikačního čísla každého policisty (kovové identifikační číslo spolu se služebním průkazem obdrží každý policista při vzniku služebního poměru bez ohledu na budoucí služební zařazení a obojí odevzdává teprve při ukončení svého služebního poměru). Zmíněný obrazový prvek je základním vizuálním motivem symboliky celé *Policie České republiky* používaným od vzniku tohoto ozbrojeného bezpečnostního sboru, ovšem jeho užití na odznaku „kriminálky“ místo státního znaku opravdu nelze považovat za šťastné řešení.

VI) ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA Č. 42/2006

VI. **ZPPP č. 42/2006** účinnost dnem 28. března 2006, poslední den účinnosti 14. ledna 2010	
Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 28. března 2006, č. 42, kterým se upravuje přidělování, evidence a odnímání odznaků služby kriminální policie. Publikován ve *Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*, částka 48.	
Číslo jednací	PPR-703-1/KPV-2006
Poznámka: Původní (00001 až 13000) rozšířená (13001 až 13700) číselná řada dále rozšířena o odznaky číslo 13701 až 15000. Vzor odznaku stanoven pouze právním normativním aktem[13)] (odznak *in natura* je vizuálně identický, jako kriminalistický odznak bez státního znaku zavedený do užívání v průběhu roku 2002). V přehledu čísel odznaků byly odstraněny nesprávnosti způsobené chybnou úřední dokumentací provedeného přerozdělení kriminalistických odznaků (problém se týkal čísel 12401 až 13000).	

[13)] Jednalo se vyhlášku z roku 1998 v novelizovaném znění z roku 2002 (viz předcházející poznámku pod čarou). Uvedené právní normativní akty později nahradila *Vyhláška ze dne 8. ledna 2008, č. 14 Sb., o způsobu vnějšího označení, odznacích, vzorech služebních stejnokrojů a zvláštního barevného provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky*. Publikována ve *Sbírce zákonů*, částka 7.
Verbální popis odznaku zní:
„Odznak služby kriminální policie tvoří kovový ovál modré barvy s orámováním ve stříbřité barvě; v horní části odznaku je plastický symbol policie, pod ním jsou tři vodorovné pruhy ve státních barvách a nápis stříbřité barvy „SLUŽBA KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ“; v dolní části odznaku je ryté pětimístné číslo.“
Vzhled tohoto odznaku viz obrazovou přílohu.

Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 23. ledna 2007, č. 10, kterým se mění závazný pokyn policejního prezidenta č. 42/2006, kterým se upravuje přidělování, evidence a odnímání odznaků služby kriminální policie. Publikován ve *Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*, částka 13.	
Číslo jednací	PPR-188/ČJ-71-2007
Poznámka: Dosud zavedená číselná řada (00001 až 15000) zůstává zachována. Z důvodu strukturálních organizačních změn a posílení personálního stavu *služby kriminální policie a vyšetřování* dochází k dílčímu přerozdělení počtu odznaků mezi jednotlivými útvary a organizačními články *Policie České republiky*.	

Obr. 19 – odznak podle vyhlášky č. 14/2008 Sb.
(zdroj: ARAUT)

Technicky nepříliš kvalitní kresba odznaku původně použitá ve vyhlášce č. 58/2002 Sb. byla nahrazena snímkem podoby odznaku *in natura*.

Odznak s číslem 00317 byl při výkonu policejní služby skutečně používán příslušníkem *Policejního prezidia České republiky*, do jehož struktury patří například také jednotka specializující se na problematiku tak zvaného cíleného pátrání (vyvíjející služební aktivity na

 ISSN 1211-8834

území *České republiky* i v zahraničí, samozřejmě v souladu s mezinárodním právem a uzavřenými smluvními vztahy s dotčenými cizími státy), nejčastěji známá širší laické veřejnosti díky novinářské licenci pod atraktivním akčním termínem *„lovci lebek“*.

VII) ZÁVAZNÝ POKYN POLICEJNÍHO PREZIDENTA Č. 8/2010

VII. **ZPPP č. 8/2010** účinnost dnem 15. ledna 2010, poslední den účinnosti 31. října 2015	
Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 15. ledna 2010, č. 8, o odznacích služby kriminální policie a vyšetřování. Publikován ve *Sbírce interních aktů řízení Policejního prezidia České republiky*, částka 11.	
Číslo jednací	PPR-24487-20/ČJ-2009-99TK
Poznámka: Číselná řada odznaků neuvedena. Vzor odznaku stanoven pouze právním normativním aktem[14)] (odznak *in natura* je vizuálně identický, jako kriminalistický odznak bez státního znaku zavedený do užívání v průběhu roku 2002). Na rozdíl od dosavadní dlouholeté praxe interní normativní instrukce záměrně neobsahuje žádné informace týkající se číslování odznaků a jejich rozdělení jednotlivým útvarům a organizačním článkům bezpečnostního sboru. Reálně byly zhotoveny kriminalistické odznaky bez státního znaku s číslem 00001 až 15000 (údaj o celkovém počtu oficiálně vyrobených odznaků zahrnuje také rezervu odznaků nikdy nepřidělených konkrétním policistům).	

[14)] Jednalo se o *Vyhlášku ze dne 17. prosince 2008, č. 460 Sb., o způsobu vnějšího označení, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky*. Publikována ve *Sbírce zákonů*, částka 149.
Verbální popis odznaku zní:
„Odznakem policie je odznak služby kriminální policie a vyšetřování, který tvoří kovový ovál modré barvy s orámováním ve stříbřité barvě; v horní části odznaku je plastický symbol policie, pod ním jsou tři vodorovné pruhy ve státních barvách a nápis stříbřité barvy „SLUŽBA KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ“; v dolní části odznaku je pětimístné identifikační číslo.“
Vzhled tohoto odznaku viz obrazovou přílohu.

Obr. 20 – odznak podle vyhlášky č. 460/2008 Sb.
(zdroj: ARAUT)

Snímek podoby odznaku *in natura* byl v novém právním předpisu opětovně nahrazen barevnou kresbou zájmového základního identifikačního prvku „kriminálky“.

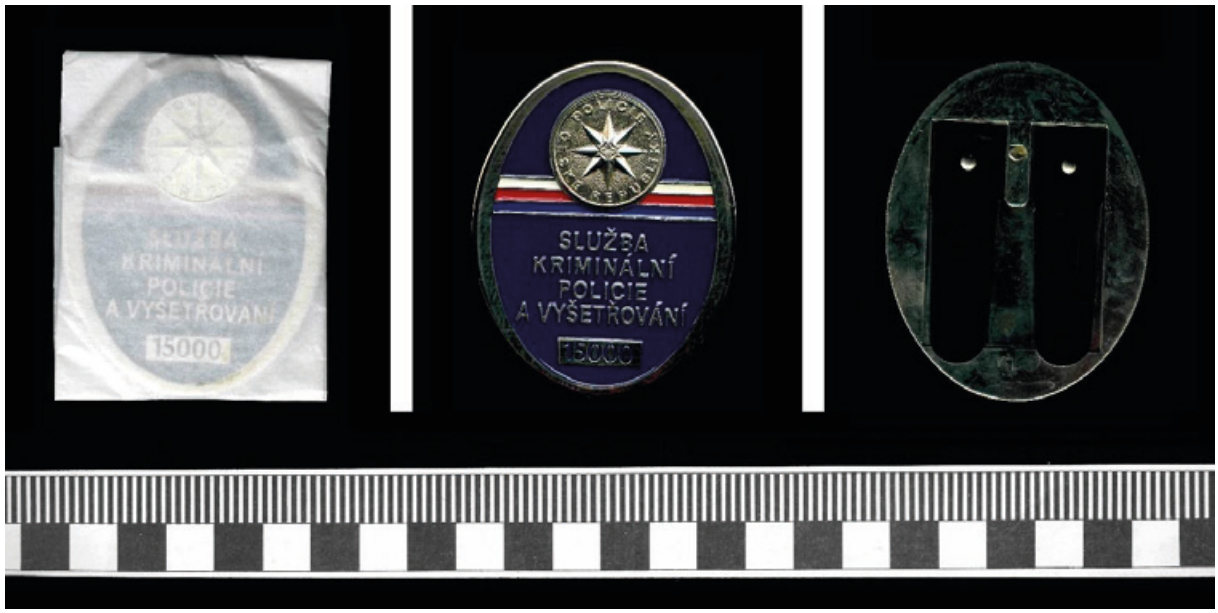

Obr. 21 – originální balení a reálná podoba lícové (avers) a rubové (revers) strany odznaku
(zdroj: sbírka autora)

Odznak s číslem 15000 (poslední v celé modelové řadě reálně zhotovených odznaků s evidenčními čísly 00001 až 15000) tvořil spolu s dalšími nezbytnou rezervu a nebyl nikdy fyzicky přidělen konkrétnímu policistovi do praktického používání.

 ISSN 1211-8834